

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 12 päivänä toukokuuta 2011

423/2011

Valtioneuvoston asetus ajokorteista

Annettu Helsingissä 5 päivänä toukokuuta 2011

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty liikenne- ja viestintäministeriön esittelystä, säädetään ajokorttilain (386/2011) nojalla:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään tarkemmin ajokorttilaissa (386/2011) tarkoitetusta ajokortista, ajo-oikeudesta, kuljettajaopetuksesta ja kuljettajantutkinnosta sekä ajokorttimenettelystä.

2 §

Ajo-oikeuden laajuutta koskevat poikkeukset Suomessa

Ajo-oikeuden haltija saa, sen lisäksi mitä ajo-oikeuden laajuudesta ajokorttilain 7 §:ssä säädetään, kuljettaa Suomessa muualla kuin Ahvenanmaan maakunnassa muita ajoneuvoja seuraavasti:

1) E-luokan tutkinnon suorittaja, jolla on vetoauton luokkaa vastaava ajo-oikeus, ja D1- ja D-luokan tutkinnon suorittaja, jolla on C-luokan ajo-oikeus, saa kuljettaa tutkin-

nossa käytettävän ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän kuljettajantutkintoon ja sieltä takaisin lyhintä reittiä;

2) ajoneuvojen huolto- ja korjaustyötä tekevä, jolla on C-luokan ajo-oikeus, saa huolto- tai korjaustoimenpiteen taikka katsastamisen sitä edellyttäessä siirtää tai koeajaa D- ja D1-luokan ajoneuvon ilman matkustajia ja E-luokan ajoneuvoyhdistelmän ilman kuormaa;

3) muuta kuin 2 kohdassa tarkoitettua ajoneuvojen huoltotyötä tekevä, jolla on C-luokan ajo-oikeus, saa huoltotoimenpiteen edellyttäessä siirtää mainitussa kohdassa tarkoitettua ajoneuvon ja ajoneuvoyhdistelmän kohdassa mainituin edellytyksin yrityksen varikkoalueella;

4) liikenteenvalvoja, jolla on B-luokan ajo-oikeus, saa valvontatehtävän sitä vaatiessa koeajaa ja siirtää A1-, A2- ja A-luokan ajoneuvon;

5) poliisi-, tulli- tai rajavartiomies, jolla on C-luokan ajo-oikeus, saa liikennevalvontatai muun valvontatoimenpiteen sitä vaatiessa koeajaa ja siirtää D- ja D1-luokan ajoneuvon sekä E-luokan ajoneuvoyhdistelmän;

6) ajoneuvon katsastaja tai hyväksynnän

suorittaja, jolla on C-luokan ajo-oikeus, saa koeajaa D- ja D1-luokan ajoneuvon sekä E-luokan ajoneuvoyhdistelmän sen katsastamiseen tai liikenteeseen hyväksymiseen kuuluvassa koeajossa;

7) pelastusauton kuljettaja, jolla on C-luokan ajo-oikeus, saa tässä tehtävässä toimiesaan kuljettaa D- ja D1-luokan ajoneuvoa sekä E-luokan ajoneuvoyhdistelmää hälytystehtävän hoitamiseen sekä pelastustoimen tehtävien harjoitteluun ja koulutukseen liittyvässä ajossa ja E-luokan ajoneuvoyhdistelmää tehtävään liittyvän kaluston huoltoon ja korjaukseen liittyvässä siirtoajossa.

Edellä 1 momentin 4 kohdassa liikenteen valvojalla tarkoitetaan poliisimiestä ja muuta liikenteen valvontaan liittyvässä virkatehtävässä toimivaa tulli- ja rajavartiomiestä taikka tieliikennelain (267/1981) 97 §:ssä tarkoitettua liikenne- ja viestintäministeriön, Liikenneviraston tai Liikenteen turvallisuusviraston liikennettä valvomaan määräämää virkamiestä.

3 §

Automaattivaihteinen ajoneuvo

Ajokorttilain 7 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettu automaattivaihteinen ajoneuvo on ajoneuvo, jossa ei ole kytkinpoljinta tai, jos kysymyksessä on moottoripyörä, käsin käytettävää kytkinvipua.

2 luku

Ajokorttilupa ja ajokortti

4 §

Hakijan tunnistaminen sähköisiä palveluita käytettäessä

Sähköisiä palveluita käytettäessä henkilöllisyyden todistaminen ajokorttilain 9 §:n 3 momentin mukaisesti edellyttää, että käyttäjä tunnistetaan luotettavasti vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetussa laissa (617/2009) tarkoitettulla vahvan sähköisen tunnistuspalvelun tarjoajan tarjoamalla tunnistusmenetelmällä tai laatuvarmenteella.

5 §

Ajokorttitarvetta koskeva selvitys

Ajokortin saamiseksi ajokorttilain 5 §:n 4 momentissa tarkoitettuja ajoja varten hakijan on mainitun lain 10 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuna selvityksenä esitettävä:

1) pelastusalan oppilaitoksen antama todistus siitä, että hakija on hyväksytty pelastusalan koulutukseen, jossa edellytetään C-luokan ajokorttia, tai pelastuslaitoksen antama todistus siitä, että sopimuspalokuntaan kuuluva henkilö tarvitsee tässä tehtävässään mainitun luokan ajokorttia;

2) sairaanhoitopiirin antama todistus siitä, että hakija tarvitsee C-luokan ajokorttia ensihoitopalvelun tehtävässä;

3) korjaamo- tai huoltoyrityksen antama todistus siitä, että henkilö työskentelee yrityksessä huolto- ja korjaamotoiminnan edellyttämissä koe- ja siirtoajoissa, joissa vaaditaan C- tai D-luokan ajokorttia;

4) muun kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain (273/2007) 2 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettua tahon antama todistus siitä, että henkilö toimii mainitussa lainkohdassa tarkoitettuna tehtävässä, jossa edellytetään lainkohdassa tarkoitettua ajokorttia.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua selvityksen antajan on viipymättä ilmoitettava poliisille, jos selvityksessä tarkoitettu henkilö ei enää toimi tehtävässä tai selvityksessä tarkoitettu ajo-oikeus ei jostain muusta syystä ole enää tarpeen.

6 §

Ajokorttimerkinnät ja koodit

EU- tai ETA-valtiossa annettavissa ajokorteissa käytettävät yhdenmukaistetut koodit ja vain Suomessa käytössä olevat kansalliset koodit ovat tämän asetuksen liitteenä. Yhdenmukaistetuista koodeista 05 ei ole käytössä Suomessa. Koodin 44 yhteydessä on käytettävä alakoodia. Muussa EU- tai ETA-valtiossa annettua ajokorttia vaihdettaessa ajokortissa olevat koodit on siirrettävä annettavaan ajokorttiin.

Merkinnät tehdään ajokorttilomakkeen kääntöpuolelle asianomaisen luokkamerkinän viereen. Ajokorttiluokkien alla olevaan tilaan voidaan merkitä koodi, joka koskee kaikkia luokkia tai tarvittaessa myös yksittäistä luokkaa tai yksittäisiä luokkia koskeva koodi, jonka yhteyteen merkitään tällöin myös luokka tai luokat, joita se koskee.

Ajokortin myöntämispäiväksi merkitään ajokorttiin ajoneuvoliikennerekisteristä ilmenevä ajokortti-ilmoitukseen perustuva päivämäärä, joka voi ennen ajokorttien keskitettyä rekisteröintiä myönnettyjen ajokorttien kohdalla poiketa todellisesta myöntämispäivästä. Merkinnästä voidaan poiketa, jos ajo-oikeuden haltija esittää poliisille luotettavan selvityksen tätä varhaisemmasta myöntämispäivästä.

7 §

Ajokortin toimittaminen postitse

Ajokortti toimitetaan hakijalle postitse, jos ajokortin luovuttamisen edellytykset täyttyvät, hakijan henkilöllisyys on ajokorttilain 9 §:n 3 momentin mukaisesti todistettu ajokorttimenettelyn yhteydessä ja poliisi ei katso olevan ajokorttilain 26 §:n 1 momentissa tarkoitettua estettä postittamiselle.

Ajokortti postitetaan hakijan Suomessa muualla kuin Ahvenanmaalla olevaan osoitteeseen. Ajokortti postitetaan kirjattuna lähettyksenä, kun poliisi on tehnyt päätöksen ajokortin luovuttamisen ja postitse toimittamisen edellytysten täyttymisestä.

Poliisi luovuttaa kuitenkin 1 momentista poiketen:

- 1) ajokortin, jonka saajalla on ennestään muussa EU- tai ETA-valtiossa taikka muualla ulkomailla annettu ajokortti;
- 2) ajokorttilain 5 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettua ajokortin;
- 3) ajokortin, jonka hakijalla ei ole 2 momentissa tarkoitettua osoitetta tai jonka postittamiselle on jokin muu 1 momentissa tarkoitettu este.

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa ajokorttien postittamisesta hakijalle ja 3 momentin tapauksessa poliisille.

8 §

Aiemman ajokortin palauttaminen postittamisen yhteydessä

Jos postitse toimitettavan ajokortin saajalla on ennestään ajokortti, hänen on palautettava se postilähetyksen mukana saapuvan Liikenteen turvallisuusviraston ohjeistuksen mukaisesti. Lyhytaikaisen ajokortin saaja, jolla on ennestään ajokortti, voi kuitenkin jo kuljettajantutkinnon suorittamisen yhteydessä luovuttaa ajokorttinsa tutkinnon vastaanottajalle poliisille toimittamista varten.

Jos ajokorttia ei voida palauttaa, koska se ei ole enää katoamisen, anastamisen, tuhoutuksen tai muun vastaavan syyn takia palautettavissa, ajokortin haltijan on tehtävä siitä kirjallinen selvitys poliisille. Jos ajokortti myöhemmin löytyy, se on ajokorttilain 25 §:n 3 momentin mukaisesti toimitettava poliisille.

Tieto ajokortin palautumisesta tai sen 2 momentissa tarkoitettua esteestä on merkittävä ajoneuvoliikennerekisteriin.

Poliisin on ajokorttilain 26 §:n 3 momentissa tarkoitettujen ajokorttien lisäksi säilytettävä myös mainitun lain 5 §:n 4 momentissa tarkoitettua ajokorttia luovutettaessa poliisille annettu ajokortti sen palauttamista varten, jos hakijalla olevan ajokortin saamisen edellytykset eivät enää täyty tai hakijalle ei lyhytaikaisen ajokortin voimassaoloajan päättyessä luovuteta muuta ajokorttia. Ajokortti palautetaan hakemuksesta, jos se on vielä voimassa. Jos mainitun lain 5 §:n 3 tai 4 momentissa tarkoitettu ajokortti palautetaan poliisille siitä syystä, ettei ajokortin ikävaatimus enää täyty, poliisin on säilytettävä tämä ajokortti, kunnes luokkaa vastaava ikävaatimus muuten täyttyy.

Poliisi voi hävittää ajokorttilain 5 §:n 3 tai 4 momentissa tarkoitettua ajokortin luovuttamisen johdosta poliisille palautettua ajokortin, jos sen takaisin saamista ei ole haettu viimeistään vuoden kuluessa ajokortinhaltijalla olevan ajokortin voimassaoloajan päättymisestä. Jos mainitussa 3 tai 4 momentissa tarkoitettu ajokortti on tämän pykälän 4 momentissa tarkoitettua syystä palautunut poliisille, poliisi voi hävittää ajokortin, jos sen palauttamista ei ole haettu viimeistään vuo-

den kuluessa ikävaatimuksen täyttymisestä. Edellä 1 momentin mukaisesti palautetut ajokortit saadaan hävittää.

9 §

Ulkomaisten ajokortin tietojen merkitseminen

Ulkomaista ajokorttia vaihdettaessa merkintä myöntäjävaltiosta tehdään EU- ja ETA-valtioiden kohdalla maatunnusta ja muiden valtioiden kohdalla ensisijaisesti Yhdistyneiden kansakuntien maatunnusta käyttäen.

10 §

Muun kuin EU- tai ETA-valtion ajokortin palauttaminen myöntäjävaltioon

Japanissa annettua ajokorttia vaihdettaessa poliisille luovutettu ajokortti palautetaan ajokorttilain 62 §:n 3 momentissa säädetystä menettelystä poiketen ajokortin myöntäjälle.

3 Luku

Kuljettajaopetus

11 §

Kuljettajantutkintoon vaadittava teoriaopetus

Teoriaopetuksen määrä on:

1) mopon tai kevyen nelipyörän ajo-oikeuden saamiseksi:

a) mopon ajo-oikeutta varten vähintään 6 tuntia, josta vähintään 4 tuntia on yksinomaan mopon kuljettamiseen liittyvää opetusta;

b) kevyen nelipyörän ajo-oikeutta varten vähintään 6 tuntia, josta vähintään 2 tuntia on yksinomaan kevyen nelipyörän kuljettamiseen liittyvää opetusta;

2) moottoripyörän ajo-oikeuden saamiseksi:

- a) A1-luokassa vähintään 12 tuntia;
- b) A2-luokassa vähintään 12 tuntia;
- c) A-luokassa vähintään 12 tuntia;
- 3) B-luokassa vähintään 19 tuntia;

4) C1-luokassa vähintään 9 tuntia;

5) C-luokassa vähintään 12 tuntia tai, jos oppilaalla on C1-luokan ajo-oikeus, vähintään 3 tuntia;

6) C1E-luokassa vähintään 8 tuntia;

7) CE-luokassa vähintään 15 tuntia tai, jos oppilaalla on C1E-luokan ajo-oikeus, vähintään 7 tuntia;

8) D1-luokassa vähintään 15 tuntia tai, jos oppilaalla on C1- tai C-luokan ajo-oikeus, vähintään 9 tuntia;

9) D-luokassa vähintään 27 tuntia tai, jos oppilaalla on C1- tai C-luokan ajo-oikeus, vähintään 15 tuntia taikka, jos oppilaalla on D1-luokan ajo-oikeus, vähintään 6 tuntia;

10) D1E-luokassa vähintään 8 tuntia;

11) DE-luokassa vähintään 8 tuntia.

Ajokorttilain 54 §:n 1 momentin 3 kohdan a alakohdassa tarkoitetun täydentävän teoriaopetuksen määrä ammattipätevyyden lisäksi on:

- 1) C1-luokassa vähintään 1 tunti;
- 2) C-luokassa vähintään 1 tunti;
- 3) C1E-luokassa vähintään 3 tuntia;
- 4) CE-luokassa vähintään 5 tuntia;
- 5) D1-luokassa vähintään 3 tuntia;
- 6) D-luokassa vähintään 5 tuntia.
- 7) D1E-luokassa vähintään 3 tuntia;
- 8) DE-luokassa vähintään 3 tuntia.

Oppilaalle saa antaa 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettua teoriaopetusta enintään 4 tuntia päivässä ja 1 momentin 4–11 kohdassa tarkoitettua teoriaopetusta enintään 7 tuntia päivässä.

Ajokorttilain 37 §:n 3 momentissa tarkoitettujen Liikenteen turvallisuusviraston määräysten mukaisesti saadaan poiketa 1 momentin vähimmäismääristä muuta kuin ensimmäistä 1 kohdassa tarkoitettua mopon tai kevyen nelipyörän kuljettamiseen oikeuttavaa ajokorttia suoritettaessa. Opetuksen vähimmäismäärä ei 1 momentin 4–11 kohdan teoriaopetuksessa saa kuitenkaan alittaa 2 momentissa mainittua vastaavan luokan täydentävän opetuksen määrää.

Jos oppilas on saanut 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua opetusta mopon tai kevyen nelipyörän ajo-oikeuden saamiseksi, opetuksesta voidaan ottaa huomioon enintään 2 tuntia moottoripyörän ja auton ajokorttia suoritettaessa vaadittavassa teoriaopetuksen vä-

himmäismäärässä, jos opetussuunnitelmien sisällöt siltä osin vastaavat toisiaan.

Jos oppilas on saanut 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua mopon tai kevyen nelipyörän ajo-oikeuden saamiseksi annettua opetusta, opetuksesta voidaan ottaa huomioon enintään 2 tuntia toista AM-luokkaan sisältyvää ajo-oikeutta suoritettaessa vaadittavan opetuksen vähimmäismäärässä, jos opetussuunnitelmien sisällöt siltä osin vastaavat toisiaan.

12 §

Kuljettajantutkintoon vaadittava ajo-opetus

Ajo-opetuksen määrä on:

1) mopon tai kevyen nelipyörän ajo-oikeuden saamiseksi:

a) mopon ajo-oikeutta varten vähintään 3 tuntia, josta vähintään 1 tunti on käsittelyopetusta ja vähintään 2 tuntia ajo-opetusta liikenteessä;

b) kevyen nelipyörän ajo-oikeutta varten vähintään 3 tuntia, josta vähintään 1 tunti on käsittelyopetusta ja vähintään 2 tuntia ajo-opetusta liikenteessä;

2) moottoripyörän ajo-oikeuden saamiseksi:

a) A1-luokassa vähintään 9 tuntia;

b) A2-luokassa vähintään 9 tuntia;

c) A-luokassa vähintään 9 tuntia;

3) B-luokassa vähintään 18 tuntia, jollei 18 §:n 3 momentista muuta johdu;

4) C1-luokassa vähintään 5 tuntia;

5) C-luokassa vähintään 10 tuntia tai, jos oppilaalla on C1-luokan ajo-oikeus, vähintään 5 tuntia;

6) C1E-luokassa vähintään 10 tuntia;

7) CE-luokassa vähintään 30 tuntia tai, jos oppilaalla on C1E-luokan ajo-oikeus, vähintään 20 tuntia;

8) D1-luokassa vähintään 15 tuntia tai, jos oppilaalla on C1- tai C-luokan ajo-oikeus, vähintään 10 tuntia;

9) D-luokassa vähintään 40 tuntia tai, jos oppilaalla on C1- tai C-luokan ajo-oikeus, vähintään 30 tuntia taikka, jos oppilaalla on D1-luokan ajo-oikeus, vähintään 15 tuntia;

10) D1E-luokassa vähintään 10 tuntia;

11) DE-luokassa vähintään 10 tuntia.

Oppilaalle on annettava ajokorttilain 54 §:n 1 momentin 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettua täydentävää ajo-opetusta ammatitipätevyyden lisäksi:

1) C1-luokassa vähintään 2 tuntia;

2) C-luokassa vähintään 2 tuntia;

3) C1E-luokassa vähintään 3 tuntia;

4) CE-luokassa vähintään 10 tuntia;

5) D1-luokassa vähintään 3 tuntia;

6) D-luokassa vähintään 10 tuntia;

7) D1E-luokassa vähintään 3 tuntia;

8) DE-luokassa vähintään 3 tuntia.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua ajo-opetusta saa antaa enintään 1 tunnin päivässä.

Edellä 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua ajo-opetusta saa antaa enintään 2 tuntia päivässä ja vain 1 tunnin kerrallaan. Edellä 1 momentin 4–11 kohdassa tarkoitettua ajo-opetusta saa antaa enintään 4 tuntia päivässä. Enintään viidesosa 1 momentin 4 – 11 kohdassa ja 2 momentissa tarkoitettua ajo-opetuksesta saadaan antaa simulaattorilla, jos laite on asianmukaisesti hyväksytty opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen.

Ajokorttilain 37 §:n 3 momentissa tarkoitettujen Liikenteen turvallisuusviraston määräysten mukaisesti saadaan poiketa 1 momentin vähimmäismääristä muuta kuin ensimmäistä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua mopon tai kevyen nelipyörän kuljettamiseen oikeuttavaa ajokorttia suoritettaessa. Edellä 1 momentin 4–11 kohdassa tarkoitettua opetuksen vähimmäismäärä ei saa alittaa 2 momentissa tarkoitettua vastaavan luokan täydentävän koulutuksen määrää.

Jos oppilas on saanut 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua ajo-opetusta mopon tai kevyen nelipyörän ajo-oikeuden saamiseksi, opetuksesta voidaan ottaa huomioon enintään tunti moottoripyörän ja auton ajokorttia suoritettaessa vaadittavassa ajo-opetuksen vähimmäismäärässä, jos opetussuunnitelmien sisällöt siltä osin vastaavat toisiaan.

Jos oppilas on saanut 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua ajo-opetusta joko mopon tai kevyen nelipyörän ajo-oikeuden saamiseksi, opetuksesta voidaan ottaa huomioon enintään tunti toista AM-luokkaan sisältyvää ajo-oikeutta suoritettaessa vaadittavassa opetuksen vähimmäismäärässä, jos opetussuunnitelmien sisällöt siltä osin vastaavat toisiaan.

13 §

Yhteisopetus mopon ja kevyen nelipyörän opetuslupaopetuksessa

Ennen mopon tai kevyen nelipyörän ajo-oikeuden saamiseksi annettavan opetuslupaopetuksen aloittamista opettajan ja oppilaan on yhdessä saatava vähintään tunti teoriaopetusta. Opetus kattaa sekä mopon että kevyen nelipyörän opetuksen eikä sitä vaadita uudelleen, jos opetuslupaa haetaan toisen tässä mainitun ajoneuvon ajo-oikeuden saamiseksi annettavaa opetusta varten.

Opetuksesta saatu todistus on pidettävä mukana ajo-opetuksessa ja vaadittaessa esitettävä poliisille.

14 §

Moottoripyörän harjoituslupaa varten vaadittava ajo-opetus

Moottoripyörän harjoitusluvan myöntämiseksi hakijan on saatava ajo-opetusta neljä tuntia, joista vähintään kaksi tuntia on oltava ajo-opetusta liikenteessä.

15 §

A1- ja A2-luokan ajokortin korottaminen kuljettajaopetuksella

Vähintään kaksi vuotta aikaisemmin saadun A1-luokan ajo-oikeuden korottamiseksi A2-luokkaan tai A2-luokan ajo-oikeuden korottamiseksi A-luokkaan ajokorttilain 24 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaisesti vaaditaan kuljettajaopetusta 7 tuntia, joista 2 tuntia on oltava teoriaopetusta ja 5 tuntia ajo-opetusta. Ajo-opetuksesta vähintään 4 tuntia on oltava ajo-opetusta liikenteessä. Ajo-opetus on annettava siihen luokkaan kuuluvalla moottoripyörällä, jonka ajokorttia suoritetaan.

16 §

B-luokan yhteisopetus

Ajokorttilain 41 §:n 1 momentissa tarkoitettuun B-luokan yhteisopetukseen ennen opetuslupaopetuksen aloittamista on sisälly-

tettävä opettajalle opetusta opetuslupaopetuksessa ja ajoharjoittelun ohjaamisessa tarvittavien perusvalmiuksien antamiseksi sekä oppilaalle ajoneuvon käsittelyyn ja liikennelanteiden hallinnan alkeisiin. Opetuksen määrä on 3 tuntia teoriaopetusta ja 1 tunti ajo-opetusta.

Oppimisen edistymistä arvioivan ajon määrä on 1 tunti ajo-opetusta.

Opetuksesta saatu todistus on pidettävä mukana ajo-opetuksessa ja vaadittaessa esitettävä poliisille.

17 §

Vaikeissa olosuhteissa ajamista koskeva opetus

Ajokorttilaissa tarkoitettu vaikeissa olosuhteissa ajamista koskevan opetuksen B-luokassa tulee sisältää opetusta pimeällä ja liukkaalla ajamiseen liittyvien erityisten vaatimusten ja riskien tunnistamiseksi.

Pimeällä ajamisen opetus voidaan antaa simulaattorilla, jos opetuksessa käytettävä laite ja ohjelma on asianmukaisesti hyväksytty opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen.

Liukkaalla ajamisen opetuksen erityisenä tavoitteena on antaa kuljettajalle valmiudet tunnistaa liukkaalla ajamiseen liittyviä erityispiirteitä ja riskejä, kuten tienpinnan liukkauden vaikutus ajoneuvon hallintaan sekä ajonopeuden, turvallisuusvälin ja oikean havainnoinnin merkitys kuljettajan toimintamahdollisuuksiin.

18 §

Pimeällä ajamista koskeva opetus

Pimeällä ajamista koskeva opetus on annettava B-luokan perusvaiheen opetuksessa ja sen osuus 11 §:n 1 momentin 3 kohdassa ja 12 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädetyistä vähimmäismääristä on tunti teoriaopetusta ja tunti ajo-opetusta. Ajo-opetukseen on sisällytettävä ajamisen näyttöjä ja harjoituksia ja se on mahdollisuuksien mukaan annettava yleiseltä liikenteeltä suljetulla alueella.

Simulaattorilla annettavassa opetuksessa

opettajalla on oltava liikenneopettajalupa ja hänen on tarvittaessa osallistuttava opetustilanteeseen. Suorituksen jälkeen opettajan on kahden vuorokauden kuluessa oppilaan kanssa keskustellen arvioitava suoritus.

Muu kuin 2 momentissa tarkoitettu simulaattorilla toteutettava ajo-opetus voidaan siirtää perusvaiheen jälkeen annettavaksi, jos opetuksen ajankohta ei sovellu opetukseen.

19 §

Liukkaalla ajamista koskeva opetus

Liukkaalla ajamista koskevan opetuksen osuus 11 §:n 1 momentin 3 kohdassa ja 12 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädetyistä perusvaiheen opetuksen vähimmäismääristä on tunti teoriaopetusta ja tunti ajo-opetusta. Ajo-opetuksen tulee sisältää järjestettyjä ajamisen näyttöjä ja harjoituksia ja se on annettava ajoharjoitteluradalla. Näytöissä on havainnollistettava ainakin nopeuden vaikutuksia jarrutusmatkaan ja ajoneuvon hallittavuuteen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu perusvaiheen ajo-opetus ajoharjoitteluradalla voidaan korvata hyväksytyin opetussuunnitelman mukaisella vaihtoehtoisella opetuksella, jos matka autokoululta tai kuntakeskuksesta lähimmälle hyväksytyille ajoharjoitteluradalle ylittää 120 kilometriä. Opetukseen sisältyvät näytöt on mahdollisuuksien mukaan järjestettävä muulta liikenteeltä suljetulla alueella.

20 §

B-luokan harjoitteluvaiheen ja syventävän vaiheen opetus

B-luokan harjoitteluvaiheessa opetuksen määrä on tunti teoriaopetusta ja kaksi tuntia ajo-opetusta. Harjoitteluvaiheen aikana oppilaan on pidettävä oppimisestaan päiväkirjaa, jossa hän arvioi kuljettajana kehittymistään.

Syventävässä vaiheessa on annettava 19 §:n 1 momentissa tarkoitettua teoriaopetusta neljä tuntia ja ajo-opetusta neljä tuntia, josta kaksi tuntia on harjoittelua ajoharjoitteluradalla ja kaksi tuntia ajamista liikenteessä.

21 §

Kuljettajaopetus

Kuljettajaopetus on annettava vahvistetun opetussuunnitelman mukaisesti.

Kuorma- ja linja-autolla annettavassa kuljettajaopetuksessa oppilaalla on muussa kuin ajokorttilain 38 §:n 4 momentissa tarkoitetussa koulutuksessa oltava vähintään B-luokan ajo-oikeus. E-luokan kuljettajaopetuksessa oppilaalla on oltava vetoauton ajo-oikeus.

22 §

Ajo-opetuksen toteuttaminen

Sen lisäksi mitä ajokorttilain 49 §:n 3 momentissa säädetään, tämän asetuksen 12 §:n 1 momentin 1 kohdan b alakohdassa ja 2—11 kohdassa tarkoitettuun ajo-opetukseen on sisällytettävä maantieajo-opetusta taajaman ulkopuolella opetussuunnitelman mukainen määrä, kuitenkin vähintään viidesosa ajo-opetukselle säädetyistä vähimmäismääristä. B-luokassa pimeällä ajamisen ajo-opetus sisältyy edellä tarkoitettuun maantieajo-opetuksen vähimmäismäärään.

Ajo-opetus on toteutettava seuraavien vaatimusten mukaisesti:

1) mopolla annettavassa ajo-opetuksessa ja moottoripyörän harjoitusluvalla ajamista harjoiteltaessa ei saa kuljettaa henkilöitä eikä tavaraa;

2) moottoripyörällä ajo-opetusta annettaessa vain opettaja voi olla matkustajana mukana ajoneuvossa;

3) moottoripyörällä tai mopolla taikka kevyellä nelipyörällä, jossa istuinpaikat ovat peräkkäin, ajo-opetusta annettaessa opettajan on annettava ajo-ohjeet radion välityksellä oppilaalle;

4) 3 kohdassa tarkoitettu opetus saadaan antaa kahdelle oppilaalle samanaikaisesti, jos oppilaat ovat saaneet riittävän ajo-opetuksen opetusajoneuvon käsittelyssä;

5) vähintään puolet C1- ja C-luokan ajo-opetuksesta on annettava kuorma-autolla, jonka todellinen kokonaismassa on vähintään 60 prosenttia sen rekisteröidystä kokonaismassasta;

6) linja-autossa saa ajo-opetuksen aikana olla oppilaan ja opettajan lisäksi enintään seitsemän ajo-oppilasta tai opetushenkilöstöön kuuluvaa;

7) ajo-opetuksessa ei saa kuljettaa tavaraa korvausta vastaan;

8) kuorma- ja linja-auton ajokorttia varten annettavaan kuljettajaopetukseen on sisällytettävä onnettomuuspaikalla toimimista varten tarpeellinen ensiapukoulutus sekä liikenteen vaaratilanteiden tunnistamista ja välttämistä koskeva ennakoivan ajamisen opetus, joka voidaan toteuttaa teoriaopetuksena.

23 §

Opetustilan ja muun opetukseen käytettävän tilan vaatimukset

B-luokan kuljettajaopetus, joka annetaan tämän ajo-oikeuden saamisen jälkeen, saadaan antaa muuallakin kuin autokoulun varsinaisessa opetustilassa, jos tila täyttää ajokorttilain 85 §:n 1 momentin muut vaatimukset.

Jos 11 §:n 1 momentin 4—11 kohdassa mainittua luokkaa varten opetusta annetaan muualla kuin ajokorttilain 85 §:n 1 momentissa tarkoitettussa päätoimipaikan opetustilassa, autokoulun on vähintään kaksi viikkoa ennen opetuksen aloittamista ilmoitettava opetuksen antopaikka sille tutkinnon vastaanottajalle, jonka toimialueella tila sijaitsee.

Ajokorttilain 85 §:n 1 momentissa tarkoitettu autokoulujen yhdessä järjestämä opetus edellyttää kyseisiä autokouluja valvovan tutkinnon vastaanottajan hyväksymistä.

Pimeällä ajamista koskevaan simulaattoriopetukseen käytettävän tilan on edellä säädetyn lisäksi sovelluttava opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen ja oppimistapahtuman edellyttämään keskittymiseen. Tutkinnon vastaanottajan on hyväksyttävä tilan käyttö opetukseen.

24 §

Ajo-opetuksessa käytettävät ajoneuvot

Ajo-opetuksessa käytettävien ajoneuvojen on täytettävä opetusajoneuvoja koskevat vaatimukset. Autokouluopetuksessa käytettävien ajoneuvojen on lisäksi täytettävä kouluajo-

neuvoja koskevat vaatimukset. Ajo-opetuksessa on käytettävä:

1) kaksipyöräistä mopoa, jos opetusta annetaan mopon ajo-oikeutta varten;

2) kevyttä nelipyörää, jos opetusta annetaan kevyen nelipyörän ajo-oikeutta varten;

3) kaksipyöräistä sivuvaunutonta moottoripyörää, jonka:

a) sylinteritilavuus on vähintään 120 cm³, jos opetusta annetaan A1-luokan ajo-oikeuden saamiseksi;

b) sylinteritilavuus on vähintään 400 cm³ ja moottorin teho vähintään 25 kW, jos opetusta annetaan A2-luokan ajo-oikeutta varten;

c) sylinteritilavuus on vähintään 600 cm³ ja moottorin teho vähintään 40 kW, jos opetusta annetaan A-luokan ajo-oikeutta varten;

4) B-luokan pakettiautoa tai vähintään neljälle henkilölle rekisteröityä henkilöautoa, jos opetusta annetaan B-luokan ajo-oikeutta varten;

5) C1-luokan kuorma-autoa, jos opetusta annetaan C1-luokan ajo-oikeutta varten;

6) C-luokan kuorma-autoa, jos opetusta annetaan C-luokan ajo-oikeutta varten;

7) D1-luokan linja-autoa, jos opetusta annetaan D1-luokan ajo-oikeutta varten;

8) D-luokan linja-autoa, jos opetusta annetaan D-luokan ajo-oikeutta varten;

9) E-luokan ajoneuvoyhdistelmää, jossa vetoautona on opetuksen luokkaa vastaava B- tai ryhmään 2 kuuluvan luokan ajoneuvo, jos opetusta annetaan E-luokan ajo-oikeutta varten.

B-luokan ajo-oikeutta varten voidaan opetusta antaa myös ajokorttilain 4 §:n 1 momentin 5 kohdan b ja c alakohdan vaatimukset täyttävällä B-luokan ajoneuvoyhdistelmällä, jos oppilas sitä pyytää. Opetus voidaan sisällyttää B-luokan opetuksen vähimmäismääriin. Jos ajo-opetusta annetaan ajokorttilain 7 §:n 4 momentissa tarkoitettua B-luokan raskaamman ajoneuvoyhdistelmän ajo-oikeutta varten, opetuksessa voidaan käyttää mainitussa momentissa tarkoitettua ajoneuvoyhdistelmää. Opetusta ei voida sisällyttää B-luokan ajo-opetuksen vähimmäismääriin.

Ajo-opetuksessa käytettävien ajoneuvojen on oltava normaalirakenteisia ja niiden on perävaunuja lukuun ottamatta oltava muutoskatsastuksessa hyväksytty opetus- tai kouluajoneuvoksi.

Jos ajo-opetuksessa on 1 momentin mukaan käytettävä kaksipyöräistä ajoneuvoa, voidaan sen sijaan käyttää kolmipyöräistä ajoneuvoa, jos lääkärin lausunnon mukaan oppilaan vika, sairaus tai vamma sitä edellyttää.

Edellä 1 momentin säännöstä kouluajoneuvoja koskevien vaatimusten täyttämistä ja 3 momenttia ei sovelleta B-luokan harjoitteluvaiheen ja syventävän vaiheen opetukseen.

25 §

Ajo-opetuksessa käytettävien ajoneuvojen varustevaatimukset

Kouluajoneuvossa on oltava opettajaa varten erilliset ajohallintalaitteet, joita ovat:

1) moottoripyörässä sekä kevyessä nelipyörässä, jossa istuinpaikat ovat peräkkäin, opettajaa varten erillinen jarru tai jarrupoljin, joka vaikuttaa kaikkiin pyöriin, jos opettaja on opetusta annettaessa mukana ajoneuvossa;

2) muussa kuin 1 kohdassa tarkoitetussa kevyessä nelipyörässä sekä B-, C1- ja C-luokassa erillinen opettajan jarru- ja kytkinpoljin ja ulkopuolinen taustapeili;

3) D1- ja D-luokassa sekä E-luokan ajoneuvoyhdistelmällä opetusta annettaessa vetoautossa erillinen opettajan jarru- ja kytkinpoljin, jos opetettavalla ei ole C-luokan ajo-oikeutta, sekä ulkopuolinen taustapeili.

Edellä 1 momentin 1 kohdan vaatimus koskee myös opetusluvalla annettavaa opetusta. Opetuslupaopetuksessa B-luokan autossa sekä kevyessä nelipyörässä, jossa istuinpaikat ovat rinnakkain, ei vaadita 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua erillistä kytkinpoljinta opettajaa varten.

Ajo-opetuksessa voidaan käyttää ajoneuvoa, jossa on erityiset ajamista helpottavat ajohallintalaitteet, jos lääkärin lausunnon mukaan oppilaan vika, sairaus tai vamma sitä edellyttää.

26 §

Autokoulujen muut opetusvälineet ja opetusmateriaali

Autokoulun opetusmateriaalin on vastattava vahvistettua opetussuunnitelmaa.

Edellä 12 §:n 4 momentissa tarkoitettussa ajo-opetuksessa käytettävän simulaattorin on sovellettava ominaisuuksiltaan ja toiminnoiltaan opetussuunnitelman mukaiseen ajo-opetukseen. Pimeällä ajamisen opetuksessa käytettävän 17 §:n 2 momentissa tarkoitetun simulaattorin vähimmäisvaatimuksena on riittävän laaja näyttö ja todellista ajotuntumaa vastaavat ajoneuvon hallintalaitteet.

Edellä 2 momentissa tarkoitettujen simulaattoreiden käytön opetuksessa hyväksyy Liikenteen turvallisuusvirasto opetussuunnitelman vahvistamisen yhteydessä. Samalla se vahvistaa 12 §:n 4 momentissa tarkoitetun simulaattorilla annettavan ajo-opetuksen enimmäismäärän. Hyväksyminen voidaan peruuttaa, jos hyväksymisen ehtoja ei noudateta tai sen edellytykset eivät muuten enää täyty.

27 §

Oppituntien kestot

Tässä asetuksessa tarkoitettu tunti teoriaopetusta on kestoltaan vähintään 45 minuuttia ja tunti ajo-opetusta vähintään 50 minuuttia. Tunti ajo-opetusta voidaan jakaa kahteen 25 minuutin jaksoon.

Simulaattorilla annettavassa 12 §:n 4 momentissa tarkoitettussa ajo-opetuksessa tunti ajo-opetusta voidaan 1 momentista poiketen jakaa vähintään kymmenen minuutin jaksoihin.

28 §

Opetustodistuksen antaminen

Autokoulun opetustoiminnasta vastaavan johtajan tai hänen määräämänsä henkilön taikka opetusluvalla opetusta annettaessa opetusluvan haltijan on kuljettajaopetuksen tai sen osan antamisen jälkeen annettava siitä todistus. B-luokassa todistus on annettava erikseen kunkin vaiheen opetuksesta sekä pimeällä ajamisen opetuksesta. Todistus syventävän vaiheen opetuksesta saadaan antaa vasta, kun pimeällä ajamisen opetus on annettu.

4 luku

Kuljettajantutkinto

29 §

Luokkakohtaiset kuljettajantutkintoon pääsemisen edellytykset

Mopon tai kevyen nelipyörän ajo-oikeuden saamiseksi suoritettavaan kuljettajantutkintoon pääsemisen edellytyksenä on, että:

1) mopon ajo-oikeuden saamiseksi suoritettavaan tutkintoon tuleva:

a) on saanut mopon ajokorttia varten säädetyn kuljettajaopetuksen; tai

b) hänellä on ollut aikaisemmin Suomessa mopon tai moottoripyörän ajokortti tai hänellä on ulkomailla annettu mopon tai moottoripyörän ajokortti;

2) kevyen nelipyörän ajo-oikeuden saamiseksi suoritettavaan tutkintoon tuleva:

a) on saanut kevyen nelipyörän ajokorttia varten säädetyn kuljettajaopetuksen; tai

b) hänellä on ollut aikaisemmin Suomessa kevyen nelipyörän tai auton ajokortti tai hänellä on ulkomailla annettu kevyen nelipyörän tai auton ajokortti.

A1-, A2- ja A-luokan kuljettajantutkintoon pääsemisen edellytyksenä on, että:

1) tutkintoon tuleva on saanut tutkinnon luokkaa vastaavan kuljettajaopetuksen; tai

2) tutkintoon tuleva on saanut tutkinnon luokkaa vastaavan teoria- ja ajo-opetuksen ja harjoitellut ajoa harjoitusluvalla; tai

3) tutkintoon tulevalla on ollut aikaisemmin Suomessa luokkaa vastaava tai sen sisältävä A1-, A2- tai A-luokan ajo-oikeus tai hänellä on ulkomailla annettu vastaavan luokan ajokortti.

B-luokan kuljettajantutkintoon pääsemisen edellytyksenä on, että:

1) tutkintoon tuleva on saanut tutkinnon luokkaa vastaavan kuljettajaopetuksen; tai

2) hänellä on ollut aikaisemmin Suomessa B-luokan ajoneuvon ajo-oikeus tai hänellä on ulkomailla annettu vastaavan luokan ajokortti.

C- ja C1-luokan tutkintoon pääsemisen edellytyksenä on, että:

1) tutkintoon tuleva on saanut tutkinnon luokkaa vastaavan kuljettajaopetuksen ja hä-

nellä on B-luokan ajoneuvon Suomessa saatu ajo-oikeus tai ulkomailla annettu vastaavan luokan ajokortti; tai

2) C-luokan tutkintoon tulevalla on:

a) Suomessa saatu C1-luokan ajo-oikeus tai ulkomailla annettu vastaavan luokan ajokortti; ja

b) voimassa oleva kuorma- tai linja-auton kuljettajan ammattipätevyys ja hän on saanut sitä täydentävän määrän tutkinnon luokkaa varten vaadittavaa kuljettajaopetusta; tai

3) tutkinnon suorittajalla on ollut aikaisemmin Suomessa saatu tutkinnon luokkaa vastaava ajo-oikeus tai hänellä on ulkomailla annettu vastaavan luokan ajokortti.

D- ja D1-luokan kuljettajantutkintoon pääsemisen edellytyksenä on, että:

1) tutkintoon tuleva on saanut tutkinnon luokkaa vastaavan kuljettajaopetuksen ja hänellä on B-luokan Suomessa saatu ajo-oikeus tai ulkomailla annettu vastaavan luokan ajokortti; tai

2) tutkintoon tulevalla on:

a) D-luokan tutkinnossa C1-, C- tai D1-luokan ajoneuvon ajo-oikeus tai D1-luokan tutkinnossa C1- tai C-luokan ajo-oikeus; ja

b) voimassa oleva kuljettajan ammattipätevyys ja hän on saanut sitä täydentävän määrän tutkinnon luokkaa varten vaadittavaa kuljettajaopetusta; tai

3) tutkinnon suorittajalla on aikaisemmin ollut Suomessa saatu tutkinnon luokkaa vastaava ajo-oikeus tai hänellä on ulkomailla annettu vastaavan luokan ajokortti.

BE-luokan kuljettajantutkintoon pääsemisen edellytyksenä on, että tutkintoon tulevalla:

1) on Suomessa saatu B-luokan ajoneuvon ajo-oikeus tai hänellä on ulkomailla annettu vastaava ajokortti; tai

2) on ollut aikaisemmin Suomessa BE-luokan ajoneuvoyhdistelmän ajo-oikeus tai hänellä on ulkomailla annettu vastaavan luokan ajokortti.

CE- tai C1E-luokan kuljettajantutkintoon pääsemisen edellytyksenä on, että:

1) tutkintoon tuleva on saanut tutkinnon luokkaa vastaavan kuljettajaopetuksen ja hänellä on Suomessa saatu vetoauton luokkaa vastaava ajo-oikeus tai hänellä on ulkomailla annettu vastaavan luokan ajokortti; tai

2) tutkintoon tulevalla on:

a) Suomessa saatu vetoauton ajo-oikeus tai ulkomailla annettu vastaavan luokan ajokortti; ja

b) voimassa oleva kuorma- tai linja-auton kuljettajan ammattipätevyys ja hän on saanut sitä täydentävän määrän tutkinnon luokkaa varten vaadittavaa kuljettajaopetusta; tai

3) tutkintoon tulevalla on aikaisemmin ollut Suomessa saatu tutkinnon luokkaa vastaava ajo-oikeus tai hänellä on ulkomailla annettu vastaavan luokan ajokortti.

DE- ja D1E-luokan kuljettajantutkintoon pääsemisen edellytyksenä on, että:

1) tutkintoon tuleva on saanut tutkinnon luokkaa vastaavan kuljettajaopetuksen ja hänellä on Suomessa saatu vetoauton luokkaa vastaava ajo-oikeus tai ulkomailla annettu vastaavan luokan ajokortti; tai

2) tutkintoon tulevalla on:

a) Suomessa saatu vetoauton ajo-oikeus tai ulkomailla annettu vastaavan luokan ajokortti; ja

b) voimassa oleva kuorma- tai linja-auton kuljettajan ammattipätevyys ja hän on saanut sitä täydentävän määrän tutkinnon luokkaa varten vaadittavaa kuljettajaopetusta; taikka

3) tutkintoon tulevalla on aikaisemmin ollut Suomessa saatu tutkinnon luokkaa vastaava ajo-oikeus tai hänellä on ulkomailla annettu vastaavan luokan ajokortti.

C1E-, CE-, D1- tai D-luokan tutkintoon pääsemisen edellytyksenä on lisäksi, että tutkintoon tuleva on saanut B-luokan harjoitteluvaiheen ja syventävän vaiheen opetuksen tai, jos hänellä on muualla annettu B-luokan ajokortti, että se on ollut hänellä vähintään kolmen kuukauden ajan.

Edellä 4 momentin 2 kohdan b alakohdan, 5 momentin 2 kohdan b alakohdan, 7 momentin 2 kohdan b alakohdan tai 8 momentin 2 kohdan b alakohdan perusteella tutkintoon pääsemisen edellytyksenä on, että tutkintoon tuleva on saavuttanut perustason ammattipätevyyden vähintään vuosi ennen tutkintoon tuloa tai vähintään kaksi vuotta ennen tutkintoon tuloa, jos perustason ammattipätevyys on saavutettu nopeutetulla koulutuksella, eikä tutkintoon tuleva ole tutkintoa edeltäneen vuoden aikana suorittanut jotakin muuta mainituista tutkinnoista ammattipätevyysperustetta hyväksi käyttäen.

30 §

Ajokokeeseen tai käsittelykokeeseen pääsyn edellytykset

Ajokokeeseen tai käsittelykokeeseen pääsyn edellytyksenä on, että sen luokkaa vastaava teoriakoe, on suoritettu korkeintaan vuotta aikaisemmin. Jos kysymyksessä on mopon tai kevyen nelipyörän ajokortin suorittaminen, vaatimuksena on, että kysymyksessä olevan ajoneuvon ajo-oikeutta vastaava teoriakoe on suoritettu korkeintaan vuotta aikaisemmin. Jos ajokokeen lisäksi vaaditaan käsittelykoe, se on suoritettava edellä tarkoitussa ajassa ennen ajokoetta.

31 §

Kuljettajantutkinnon sisältöä koskevat poikkeukset

Ajokorttilain 54 §:n 1 momentista poiketen kuljettajantutkinnossa on suoritettava:

1) mopon ajo-oikeutta varten teoriakoe ja käsittelykoe;

2) ajokorttilain 7 §:n 4 momentissa tarkoitettua B-luokan ajoneuvoyhdistelmän kuljetusoikeutta varten vain ajokoe mainitut vaatimukset täyttävällä ajoneuvoyhdistelmällä;

3) T-luokan ajo-oikeutta varten luokkaa vastaava teoriakoe ja lisäksi käsittelykoe, jos tutkinnon vastaanottaja pitää sitä tarpeellisenä;

4) LT-luokan ajo-oikeutta varten luokkaa vastaava teoriakoe ja käsittelykoe.

Ajokyvyn tai ajotaidon valvomiseksi poliisin määräyksestä suoritettava ajokoe taikka ulkomaisen ajokortin vaihtamiseksi suoritettava kuljettajantutkinto ja sen ajokoe suoritetaan sillä ajokorttiin merkittyyn luokkaan kuuluvalla ajoneuvolla tai ajoneuvoyhdistelmällä, jonka sisältämä ajo-oikeus on laajin tai jonka ajokortin haltija haluaa säilyttää. Jos ajokortin haltijalla on:

1) linja-auton ja CE-luokan ajoneuvoyhdistelmän kuljettamiseen oikeuttava ajokortti, ajokoe suoritetaan CE-luokan ajoneuvoyhdistelmällä ajokortin kelpoisuuden säilyttämissä ennallaan;

2) auton ja moottoripyörän kuljettamiseen

oikeuttava ajokortti, ajokoe suoritetaan erikseen moottoripyörällä muuta ulkomaista ajokorttia kuin EU- tai ETA-valtiossa annettua ajokorttia vaihdettaessa ja muutoin vain, jos poliisi erityisestä syystä niin määrää.

32 §

Kuljettajantutkintoon ilmoittautuminen

Kuljettajantutkintoon ilmoittautuvan on todistettava henkilöllisyytensä ja esitettävä:

1) todistus tutkinnon luokkaa tai, jos kysymys on mopon tai kevyen nelipyörän ajo-oikeuden saamisesta, ajo-oikeutta vastaavan kuljettajaopetuksen saamisesta;

2) vähintään yksi ja enintään kolme kuukautta aikaisemmin myönnetty harjoituslupa, jos A1-, A2- tai A-luokan tutkintoon tuleva on harjoitellut ajoa harjoitusluvalla;

3) selvitys Suomessa aikaisemmin myönnetystä ajokortista tai ulkomailla annettu ajokortti, jos se on tutkintoon pääsyn perusteena;

4) todistus harjoitteluvaiheen ja syventävän vaiheen opetuksen saamisesta tai ammattipätevyydestä ja sen saamisen ajankohdasta, jos se on tutkintoon pääsemisen edellytyksenä;

5) kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun valtioneuvoston asetuksen (640/2007) 8 §:ssä tarkoitettu koulutuskeskuksen antama hyväksymisasikirja sekä koulutuskeskuksen antama todistus siitä, että opiskelija on saanut ajokorttilain 5 §:n 3 momentin mukaisen koulutuksen, jos tutkinto suoritetaan ajo-oikeuden saamiseksi mainitussa momentissa tarkoitettuja ajoja varten.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua opetustodistusta ei vaadita T- tai LT-luokan kuljettajantutkintoon ilmoittautuvalta.

Edellä 31 §:n 2 momentissa tarkoitettuun tutkintoon tai ajokokeeseen ilmoittautuvan on esitettävä ajokortti tai poliisin oikeaksi todistama jäljennös ajokortista sekä poliisin määräys, jos se on tutkinnon tai ajokokeen suorittamisen perusteena. Ulkomaista ajokorttia vaihdettaessa tutkintoon tai kokeeseen tulevalle on oltava ajokorttilain 3 luvussa tarkoitettu ajokorttilupa.

33 §

Kuljettajantutkintoa koskevat muut vaatimukset

Kuljettajantutkintojen sisältöä koskevat sen lisäksi, mitä ajokorttilaissa ja sen nojalla säädetään, ajokorttidirektiivin liitteen II vaatimukset.

Ajokoe kevyellä nelipyörällä, jossa istuinpaikat ovat rinnakkain, voidaan ottaa vastaan myös siten, että vastaanottaja seuraa kokeesta toisella ajoneuvolla.

Ajokokeen keston on oltava:

1) vähintään 45 minuuttia:

a) B- ja BE-luokassa;

b) moottoripyörän ajokorttia suoritettaessa;

c) kevyen nelipyörän ajo-oikeuden saamiseksi suoritettavassa ajokokeessa;

2) vähintään 60 minuuttia muissa luokissa.

Käsittelykokeen keston on oltava vähintään 15 minuuttia:

1) mopon ajo-oikeuden saamiseksi suoritettavassa tutkinnossa;

2) LT-luokassa sekä T-luokassa, jos sellainen 31 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan vaaditaan suoritettavaksi.

5 luku

Erinäiset säännökset

34 §

Autokoulutoimintaan liittyvien ilmoitusten tekeminen

Ajokorttilain 81 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten autokoulun opetustoiminnasta vastaavan johtajan tehtävien hoitamista koskevista muutoksista on tehtävä viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun opetustoiminnasta vastaava johtaja on lakannut hoitamasta tehtäviään. Mainitun pykälän 3 momentissa tarkoitettu ilmoitus autokoulun toiminnan lakkaamisesta on tehtävä viimeistään kuukauden kuluessa toiminnan lakkaamisesta.

35 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee 2 ja 3 momentissa säädetyin poikkeuksin voimaan 19 päivänä tammikuuta 2013.

Tämän asetuksen 2 §:n 1 momentin 1 ja 7 kohta, 11 §:n 1 momentin 1 kohta ja 3 ja 5 momentti, 12 §:n 1 momentin 1 kohta ja 3 ja 6 momentti, 13 ja 21 §, 22 §:n 2 momentin 1, 3—5 ja 8 kohta, 23 §, 24 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta sekä 3 ja 4 momentti, 25 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta sekä 2 ja 3 momentti, 26 ja 27 §, 29 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta, 30 §, 31 §:n 1 momentin 1 kohta, 32 §:n 1 momentin 1 kohta ja 3 momentti, 33 §:n 2 momentti ja 3 momentin 1 kohdan c alakohta ja 4 momentin 1 kohta sekä 34 § tulevat voimaan jo 1 päivänä kesäkuuta 2011.

Tämän asetuksen 33 §:n 3 momentin 2 kohta tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012.

Ennen asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

36 §

Mopon ja kevyen nelipyörän ajo-oikeuden suorittamiseen liittyvät siirtymäsäännökset

Kuljettajantutkintotodistus, joka on annettu ennen 35 §:n 1 momentissa säädettyä voimaantulopäivää tämän asetuksen vaatimusten mukaisesti hyväksytysti suoritetusta kuljettajantutkinnosta mopon ajo-oikeuden saamiseksi, sisältää myös kevyen nelipyörän ajo-oikeuden. Vastaavin edellytyksin annettu todistus kevyen nelipyörän kuljettajantutkinnon suorittamisesta sisältää mopon ajo-oikeuden.

Ennen 35 §:n 1 momentissa säädettyä voimaantulopäivää 1 momentissa tarkoitetun kuljettajantutkinnon suorittaneelle annetaan 35 §:n 2 momentissa mainittujen lainkohtien voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukainen M-luokan ajokortti, joka sisältää tämän pykälän 1 momentissa mainitut ajo-oikeudet.

Ennen 35 §:n 1 momentissa säädettyä voimaantulopäivää annettu opetustodistus M-luokan kuljettajaopetuksen saamisesta oi-

keuttaa AM-luokan tutkintoon pääsyyn saatua opetusta vastaavan mopon tai kevyen nelipyörän ajo-oikeuden saamiseksi ajokorttilain 109 §:n 2 momentin mukaisesti, jos muut tutkintoon pääsyn edellytykset täyttyvät.

Ennen 35 §:n 1 momentissa säädettyä voimaantulopäivää aloitetusta M-luokan kuljettajaopetuksesta mainitun ajankohdan jälkeen annettu opetustodistus oikeuttaa AM-luokan tutkintoon pääsyyn saatua opetusta vastaavan mopon tai kevyen nelipyörän ajo-oikeuden saamiseksi ajokorttilain 109 §:n 2 momentin mukaisesti.

Ennen 35 §:n 1 momentissa säädettyä voimaantulopäivää aloitettu M-luokan kuljettajantutkinto saadaan suorittaa loppuun mainitun ajankohdan jälkeen mopon tai kevyen nelipyörän ajo-oikeuden saamiseksi ajokorttilain 109 §:n 2 momentin mukaisesti.

37 §

Ajokortin postittamiseen liittyvät siirtymäsäännökset

Tämän asetuksen 7 §:n 1 momenttia ei sovelleta ajokortteihin, joita koskeva hakemus on tehty ennen 35 §:n 1 momentissa säädettyä voimaantulopäivää.

38 §

Raskaan kaluston kuljettajaopetukseen ja kuljettajantutkintoon liittyvät siirtymäsäännökset

C1E- ja CE-luokan kuljettajantutkintoon saadaan 9 päivään syyskuuta 2014 asti ja D- ja D1-luokan kuljettajantutkintoon 9 päivään syyskuuta 2013 ottaa henkilö, joka on täyttänyt 21 vuotta ja osoittaa täyttävänsä ajokorttiasetuksen muuttamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (556/2008) voimaan tullessa voimassa olleet mainittuun kuljettajantutkintoon pääsyn edellytykset päätoimisena kuljettajana toimimisen perusteella sekä on saanut tämän asetuksen 11 §:n 2 momentissa ja 12 §:n 2 momentissa säädetyn luokkakohdaisen täydentävän koulutuksen.

Edellä 24 §:n 1 momentin 5 kohdasta poiketen saadaan 9 päivään syyskuuta 2021 C1-luokan kouluajoneuvona käyttää C-luokan

kuorma-autoa sekä 9 kohdasta poiketen C1E-luokan kouluajoneuvona ajoneuvoyhdistelmää, jonka vetoautona on C-luokan kuorma-auto edellyttäen, että ajoneuvoyhdistelmän rekisteröity kokonaismassa on alle 20 000 kilogrammaa ja todellinen kokonaismassa alle 15 000 kilogrammaa.

Helsingissä 5 päivänä toukokuuta 2011

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

Hallitusneuvos Eija Maunu

YHDENMUKAISTETUT KOODIT AJOKORTTEIHIN TEHTÄVIÄ MERKINTÖJÄ VARTEN

Tämän asetuksen 6 §:n 1 momentissa tarkoitettut kansalliset ja yhdenmukaistetut koodit ajokortteihin tehtäviä merkintöjä varten ovat:

I Suomessa käytössä olevat kansalliset koodit:

1. 103: Ajokortin kaksoiskappale, koodin yhteyteen merkitään kaksoiskappaleen järjestysnumero;
2. 105: Poikkeuslupa;
3. 111: Alkolukko;
4. 120: AM-luokka, mopo;
5. 121: AM-luokka, kevyt nelipyörä;
6. 131: Ajokorttilain 5 §:n 4 momentissa rajoitettu ajo-oikeus.

II Yhdenmukaistetut EU-koodit:

KULJETTAJAA KOSKEVAT LÄÄKETIETEELLISET SYYT

01. Näönkorjaus ja/tai -suojaus
  - 01.01 Silmälasit
  - 01.02 Piilolinssi(t)
  - 01.03 Suojalasi
  - 01.04 Himmennetty linssi
  - 01.05 Silmänsuojus
  - 01.06 Silmälasit tai piilolinssit
02. Kuulokoje/viestintäapuväline
  - 02.01 Kuulokoje yhdelle korvalle
  - 02.02 Kuulokoje kahdelle korvalle
03. Proteesi/ortopedinen apuväline
  - 03.01 Yläraajan proteesi/ortopedinen apuväline
  - 03.02 Alaraajan proteesi/ortopedinen apuväline
05. Rajoitettu käyttö, jossa alla olevien alakoodien käyttö on pakollista, jos ajo-oikeus on rajoitettu lääketieteellisistä syistä.
  - 05.01 Rajoitettu matkoihin päiväsaikaan, kuten esimerkiksi tunti auringonnousun jälkeen ja tunti ennen auringonlaskua
  - 05.02 Rajoitettu matkoihin ... kilometrin säteellä ajokortin haltijan asuinpaikasta tai ainoastaan matkoihin kaupungissa/alueella
  - 05.03 Ei oikeutta kuljettaa matkustajia
  - 05.04 Ajonopeus rajoitettu enintään nopeuteen ... kilometriä tunnissa
  - 05.05 Ajaminen sallittu ainoastaan ajokortin haltijan seurassa
  - 05.06 Iman perävaunua
  - 05.07 Ei ajoa moottoriteillä
  - 05.08 Ei alkoholia

AJONEUVON MUKAUTUKSET

- 10. Muutettu vaihteisto
  - 10.01 Käsivälitteinen vaihteisto
  - 10.02 Automaattivaihteisto
  - 10.03 Sähkökäyttöinen vaihteisto
  - 10.04 Mukautettu vaihdetanko
  - 10.05 Ilman aluevaihteistoa
- 15. Muutettu kytkin
  - 15.01 Mukautettu kytkinpoljin
  - 15.02 Käsikäyttöinen kytkin
  - 15.03 Automaattikytkin
  - 15.04 Etuosasta porrastettu/poiskäännettävä/irrotettava kytkinpoljin
- 20. Muutetut jarrujärjestelmät
  - 20.01 Mukautettu jarrupoljin
  - 20.02 Laajennettu jarrupoljin
  - 20.03 Vasemmalle jalalle soveltuva jarrupoljin
  - 20.04 Jalkapohjalla painettava jarrupoljin
  - 20.05 Kallistettu jarrupoljin
  - 20.06 Käsikäyttöinen (mukautettu) käyttöjarru
  - 20.07 Tehostetun käyttöjarrun täyskäyttömahdollisuus
  - 20.08 Käyttöjarruun integroidun hätäjarrun täyskäyttömahdollisuus
  - 20.09 Mukautettu seisontajarru
  - 20.10 Sähkökäyttöinen seisontajarru
  - 20.11 (Mukautettu) jalkakäyttöinen seisontajarru
  - 20.12 Etuosasta porrastettu/poiskäännettävä/irrotettava jarrupoljin
  - 20.13 Polvella käytettävä jarru
  - 20.14 Sähkökäyttöinen käyttöjarru
- 25. Muutetut kaasupoljinjärjestelmät
  - 25.01 Mukautettu kaasupoljin
  - 25.02 Jalkapohjalla painettava kaasupoljin
  - 25.03 Kallistettu kaasupoljin
  - 25.04 Käsikäyttöinen kaasupoljin
  - 25.05 Polvella käytettävä kaasupoljin
  - 25.06 Tehostettu kaasutin: sähkökäyttöinen tai ilmaohjattu
  - 25.07 Kaasupoljin jarrupolkimen vasemmalla puolella
  - 25.08 Kaasupoljin vasemmalla
  - 25.09 Etuosasta porrastettu/poiskäännettävä/irrotettava kaasupoljin
- 30. Muutetut yhdistetyt jarru- ja kaasupoljinjärjestelmät
  - 30.01 Rinnakkaiset polkimet
  - 30.02 Polkimet samassa, tai melkein samassa, tasossa
  - 30.03 Liukuohjattava kaasutin ja jarru
  - 30.04 Ortopedisesti varustettu liukuohjattava kaasutin ja jarru
  - 30.05 Poiskäännettävät/irrotettavat kaasu- ja jarrupolkimet
  - 30.06 Korotettu lattia
  - 30.07 Sivusta porrastettu jarrupoljin
  - 30.08 Proteesia varten sivusta porrastettu jarrupoljin
  - 30.09 Etuosasta porrastetut kaasu- ja jarrupolkimet
  - 30.10 Kantapään/säären tuki
  - 30.11 Sähkökäyttöinen kaasupoljin ja jarru
- 35. Muutettu hallintalaitteisto, joita ovat ainakin valokatkaisimet, tuulilasinyhdyttimet/-pesin, äänimerkinantolaite ja suuntavilkut

- 35.01 Hallintalaitteiden käyttö ei häiritse ohjausta ja käsittelyä
- 35.02 Hallintalaitteet käytettävissä irrottamatta otetta ohjauspyörästä ja lisälaitteista, kuten säätimistä, katkaisinivuuista
- 35.03 Hallintalaitteet käytettävissä irrottamatta vasemman käden otetta ohjauspyörästä ja lisälaitteista, kuten säätimistä, katkaisinivuuista
- 35.04 Hallintalaitteet käytettävissä irrottamatta oikean käden otetta ohjauspyörästä ja lisälaitteista, kuten säätimistä, katkaisinivuuista
- 35.05 Hallintalaitteet käytettävissä irrottamatta otetta ohjauspyörästä ja lisälaitteista, kuten säätimistä, katkaisinivuuista, sekä yhdistetyistä jarru- ja kaasupoljinjärjestelmistä
- 40. Muutettu ohjauslaitteisto
  - 40.01 Vakio-ohjaustehostin
  - 40.02 Vahvistettu ohjaustehostin
  - 40.03 Ohjauksen varmistusjärjestelmä
  - 40.04 Pidennetty ohjauspylväs
  - 40.05 Mukautettu ohjauspyörä, kuten esimerkiksi suurempi ja/tai paksumpi pyöräosa, pienempi ohjauspyörän halkaisija
  - 40.06 Kallistettu ohjauspyörä
  - 40.07 Pystysuorassa tasossa oleva ohjauspyörä
  - 40.08 Vaakasuorassa tasossa oleva ohjauspyörä
  - 40.09 Jalkakäyttöinen ohjaus
  - 40.10 Vaihtoehtoinen mukautettu ohjaus, kuten esimerkiksi ohjaussauva
  - 40.11 Nuppi ohjauspyörässä
  - 40.12 Ohjauspyörän ortopedinen laite kättä/käsiä varten
  - 40.13 Jännetuella varustettu ortopedinen laite
- 42. Muutettu/muutetut taustapeili(t)
  - 42.01 Ulkopuolinen taustapeili vasemmalla tai oikealla puolella
  - 42.02 Ulkopuolinen taustapeili lokasuojassa
  - 42.03 Sisäpuolinen lisätaustapeili liikenteen seuraamista varten
  - 42.04 Sisäpuolinen laajakulmataustapeili
  - 42.05 Katvealueet kattava taustapeili
  - 42.06 Sähkökäyttöinen ulkopuolinen taustapeili tai sähkökäyttöiset ulkopuoliset taustapeilit
- 43. Muutettu kuljettajan istuin
  - 43.01 Kuljettajan istuin hyvän näkyvyyden takaavalla korkeudella normaalin välimatkan päässä ohjauspyörästä ja polkimesta
  - 43.02 Vartalon muotoon mukautettu kuljettajan istuin
  - 43.03 Sivusta tuettu kuljettajan istuin tukevan istuma-asennon varmistamiseksi
  - 43.04 Käsinojallinen kuljettajan istuin
  - 43.05 Kuljettajan istuimen liukukiskojen pidennys
  - 43.06 Mukautettu turvavyö
  - 43.07 Valjastyypinen turvavyö
- 44. Moottoripyöriin tehdyt muutokset, joissa tarkempi muutos on osoitettava alla olevin tarkemmin alakoodin
  - 44.01 Yhdellä toiminnolla käytettävä jarru
  - 44.02 (Mukautettu) käsikäyttöinen jarru (etupyörä)
  - 44.03 (Mukautettu) jalkajarru (takapyörä)
  - 44.04 (Mukautettu) kaasukahva
  - 44.05 (Mukautettu) käsivälitteinen vaihteisto ja käsikäyttöinen kytkin
  - 44.06 (Mukautettu) taustapeili tai (mukautetut) taustapeilit
  - 44.07 (Mukautetut) merkinantolaitteet, kuten suuntavilkut ja jarruvalo
  - 44.08 Istuinkorkeus, jolta kuljettajan molemmat jalat ylettyvät istuma-asennossa koskettamaan tien pintaan
- 45. Ainoastaan sivuvaunullinen moottoripyörä

50. Rajoitettu yksilöityyn ajoneuvoon/valmistenumeroon (ajoneuvon tunnusnumero)
51. Rajoitettu yksilöityyn ajoneuvoon/rekisterikilpeen (ajoneuvon rekisterinumero)

HALLINNOLLISET KYSYMYKSET

70. Ajokortin numero. myöntäjävaltion tunnus: Ajokortti nro ..., myöntänyt: ..., vaihdettu; ajokortin myöntäjä voi muissa EU- ja ETA-valtioissa annetuissa ajokorteissa olla merkitty YK tai ECE-tunnusta käyttäen yhteisön ulkopuolisten maiden osalta

71. Ajokortin numero. myöntäjävaltion tunnus: Ajokortin nro ... kaksoiskappale; ajokortin myöntäjä voi olla muissa EU- ja ETA-valtioissa annetuissa ajokorteissa olla merkitty YK tai ECE-tunnusta käyttäen yhteisön ulkopuolisten maiden osalta

72. Rajoitettu A-luokan ajoneuvoihin, joiden sylinteritilavuus on enintään 125 cm³ ja enimmäisteho on 11 kW (A1)

73. Rajoitettu B-luokan kolme- ja nelipyöräisiin moottoripyöriin (B1)

74. Rajoitettu C-luokan ajoneuvoihin, joiden suurin sallittu massa on enintään 7 500 kg (C1)

75. Rajoitettu D-luokan ajoneuvoihin, joissa on enintään 16 istuinta kuljettajan istuimen lisäksi (D1)

76. Rajoitettu C-luokan ajoneuvoihin, joiden suurin sallittu massa on enintään 7 500 kg (C1) ja joihin on kytketty perävaunu, jonka suurin sallittu massa on enemmän kuin 750 kg, jos näin muodostuvan ajoneuvoyhdistelmän suurin sallittu massa on enintään 12 000 kg ja jos perävaunun suurin sallittu massa on enintään vetoajoneuvon kuormittamaton massa (C1E)

77. Rajoitettu D-luokan ajoneuvoihin, joissa on enintään 16 istuinta kuljettajan istuimen lisäksi (D1) ja joihin on kytketty perävaunu, jonka suurin sallittu massa on enemmän kuin 750 kg, jos a) näin muodostuvan ajoneuvoyhdistelmän suurin sallittu massa on enintään 12 000 kg ja perävaunun suurin sallittu massa on enintään vetoajoneuvon kuormittamaton massa ja b) jos perävaunua ei käytetä matkustajien kuljettamiseen (D1E)

78. Rajoitettu ajoneuvoihin, joissa on automaattivaihteisto

79. (.) Rajoitettu sulkeissa mainittujen eritelmien mukaisiin ajoneuvoihin direktiivin 2006/126/EY 13 artiklan 1 kohdan soveltamisen yhteydessä

90.01: Vasemmalle

90.02: Oikealle

90.03: Vasen

90.04: Oikea

90.05: Käsi

90.06: Jalka

90.07: Käytettävissä

95. pp.kk.vv: Kuljettaja, jolla on direktiivissä 2003/59/EY tarkoitettu ammattipätevyystodistus ja jonka ammattipätevyys on voimassa ... asti

96. Kuljettaja, joka on suorittanut koulutuksen tai ajotaitoa ja ajotapaa koskevan kokeen liitteessä V olevien säännösten mukaisesti